

Vandi á ferð

Oddagrein

Nógvur frágreiðingar eru gjørdar hesi seinnu árinu um Føroyar og útlitið fyri føroysku framtíðini.

Ein av frágreiðingunum viðger fólkatálið í Føroyum, og um hvussu nógv fólk kunnu búleikast á hesum klettum.

Har verður beinleiðis sagt, at um vit ikki ansa eftir, at rávoran frá runnunum kemur til viðgerðar í Føroyum, fer fólkatálið at minka niður á knapt 30 túsund.

At fólk hveppa seg við at gera nakað við tað, er kanska skiljandi, tí vit hava á grunninum ein trolara flota, ið framhaldandi stendur í alt ov nógvum pengum, og er hetta ein avleiðing av, at trolaraflotin, sum roynir við Føroyar, í veruleikanum ongantið bleiv saneraður á sama hátt, sum alt annað í samfelagnum. Prisirnir blivu hildnir kunstigst uppi, og tað mugu vit so bota fyri nú.

Prisurin, samfelagið má gjalda fyri ikki at taka eina reella avgerð í rávoruspurninginum, verður fleirfaldaður um eini trý-fyra-fimm ár.

Fáa vit eitt samfelag, sum bara hevur reiðarar og fiskimenn – og onga flakakvinnu, ongan sum arbeiðir í fiskiðnaðinum – so er deyðin í durinum, og vit verða eitt tilfatskomid samfelag.

Ein kundi hugsað sær at spurt politikkararnar, sum í dag sita úti í Tinganesi, hvat teir ætla at gera, um olja verður funnin við Føroyar. Ætla teir eisini at reka rovdrikt upp á tað lívsgrundaarlagið soleiðis, at tað eftir eina stutta tíð eisini verður rent umkoll. Hetta er óforsvarligt minir harrar.

Alt hetta um hvussu gott alt gongur í føroyska samfelagnum er í stóran mun undanfærslur. Vit kunnu bara hyggja rundanum okkum at siggja, hvussu aðrir ganga nýggjar leiðir. Vit søu nú ein dagin, at íslenska stórflytøkan Eimskip var á Havnini við nýggjum skipum. Tað er greitt, hvat teir vilja. Teir vilja taka grundarlagið undan tí vinnupartinum, sum eitur flutningur; nakað sjálvsagt, sum føroyingar sjálvir burdu umsitja og sjálvir tikið sær av. Vit hava gjørt tað í túsund ár, hvi skulu vit lata aðrar gera tað fyri okkum nú?

Nú um dagarnar gjørdi grønlandska stórflytøkan Royal Greenland sáttmála við russar um at fiska 25000 tons av toski í teirra sjógv, byggja skip og levera know-how til teirra treytað av, at teir sleppa at selja framleiðslu hjá russum.

Her kundu vit eisini havt verið við. Tað er eingin tjóð her í Norðuratlantshavi, sum hevur havt so gott samband við russar, sum føroyingar ígjøgnum so nógv ár, men tað sambandið og tey goðu viðurskiptini blivu sett yvir stýr, tá hentleikatrolarnir fóru at fiska í Barentshavinum og tað officiella Føroyar, teir sum sita við ræðið nú, t.v.s. sambandsflokkurin og fólakflokkurin, fóru at fiska stemmur imillum tey fólkini, sum brútu eina greiða avtalu, vit høvdu við m.a. russar.

Tað kom okkum aftur um brekku tá, og tær langskitaðu avleiðingarnar av tí samstarvinum, ið kundu verið, eru ikki til at yvirskoða í skrivandi stund, – mist á gólvíð av berum kleyvaskapi, tí vit altíð fara eftir biligum lótvinningi.

Hetta kann ikki halda fram. Annaðhvørt má Tinganes reka ein politikk, sum er forsvarligur fyri hetta landið, ella má nýggj manning koma í Tinganes – ongantið ov skjótt.

Sosialurin

Viðmerking

Vánalig byrjan

Í einari oddagrein í Dimmalætting nú um dagarnar finnst teir at, tí andstøðan og serliga javnaðarflokkurin er atfinningarsamur og loyvir sær at gera sínar viðmerkingar til tann fjerða politikk. Teir hava og sjálvandi við vilja gloymt teirra egnu framferð í andstøðu, har verðandi lögmaður, formaður sambandsflokksins, endaði hvørja einastu røðu á Løgtingi við hesum orðum: »Leggjið tykkum, útskrivið val, tí vit hava loysnirnar».

Valið bleiv útskrivað, men enn hava vit einki sæð til nakrar loysnir. Tó er tað komið fram, og tað er ikki frá javnaðarflokkinum, men frá sambandsflokkinum, bæði teimum sum enn eru innanborða og teimum, sum hava verið utanborða, og tað skoðsmálið sum hesir geva, tað er ikki mjúkt, men tað er væl so, at tað er frá sínum egnu, at ein skal hoyra samleiðan.

Óg sambært hesum er hann hesin.

Tann afturvendi sonurin segði í blaðsamrøðu »Formaður sambandsflokksins er skriggjandi óbrúkligur».

Tann, sum nú er utanborða, sigur alment, og her verður ikki lagi fingarnar imillum »í sambandsflokkinum ræður tað svartasta diktatur».

Óg so kemur Dimmalætting og finnst at, at tað eru nakrir, sum finnst at tí, sum kemur fram. Hetta er tað, sum er komið fram. Hvat við tí, sum fer fram

aftan fyri læstar dyr? At Dimmalætting helst ikki vil, at nakað skal koma fram er greitt, flokkurin skal halda sín 90 ára stovningardag og helst skuldi ikki komið fram, at teir vóru viknaðir í kongunum. Um tað nú er aldurin, sum er orsök, ella kanska nakað annað, tað fari eg at lata ligga í hesum føri, men at teir eru viknaðir í mun til hin borgarliga flokk, sum teir lótu fáa buktina og bád- endarnir, tað gongur sjón fyrir søgn. Tað var lögmaður, sum segði í samband við, at javnaðarflokkurin fór úr samgonguni, at fóru vit ikki, so vildi hann sjálvur syrgja fyri, at vit vórðu koyrd. Hvat orsök var til hesa viðmerking lógmans, er ongantið komið fram, men formaður sambandsflokksins á Løgtingi, Áthi Hansen, sigur í samband við lógmanrøðuna og tað er hann væl noyddur at siga, hann er varamaður lógmans »Lógmanrøðan ein góð byrjan til eina nýggja byrjan».

Nakrar tímar aftaná hesa røðuna, tekur tinglimur sambandsflokksins í Suðuroy seg burtur úr øllum tingarbeiði, og orsök er tann »At í sambandsflokkinum ræður tað svartasta diktatur».

Jú, sanniliga ein góð byrjan til eina nýggja byrjan.

Í oddagrein í Dimmalætting nr. 129 fyrir 22/8 1996 verður sagt, at tað er ov biligt at leggja lógmann undir at bróta ráðharraskipanina, og síðani hjá javnaðarmonnum at brúka tað sum

grundarlag undir at landsstýrið ikki er samarbeiðsført. Innanhyssis ósemjan í sambandsflokkinum er ikki nakað nýtt, henni boðaði Annfinn Kallsberg frá, áðrenn teir gjørdur samgongu, og týðiliga kemur tað fram nú.

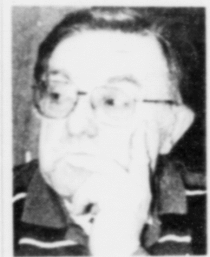
Tað er komið fram, at John Petersen undir vitjan síni sum umboð landsstýrisins í Íslandi har hevur givið sitt og harvið landsstýrisins viðmæli til stóðu íslendinga í teirra markanaðarstríði við Danmark.

Óg hetta verður gjørt av føroyska landsstýrismanninum, meðan samráðingarnar fara fram, og viðmerkingin gongur beint imóti okkara áhugamálum í stóðu okkara imóti Onglandi.

Lögmaður er skjótur, tað er hann hvørja ferð nakað er á vasi, í hesum føri kemur hann við einari yvirlysing, sum vónandi tekur eitt sindur av broddinum av tí, sum sagt var. Men tó, internationala pressan hevur endurgivið tað, sum er farið fram, og móttøðulandið okkara er ikki ein og hvør, teir eru royndir í leiki, og fyrri hetta sum óheppið okkara vegna er hent, so sigur lögmaður, at hann vil geva landsstýrismanninum eina átal.

Er tað nokk, harra lögmaður, er ein átal nokk fyrri eina viðmerking sum gongur imóti áhugamálum føroyinga, er tað nokk, harra lögmaður?

Tað er ikki kortspæl, vit spæla, men spurningurin um tilveru og ognarrætt

Sverri Midjord
skrivur:

okkara.

Óg tað er bert vert eina átal.

Jú, sanniliga ein góð byrjan til eina nýggja byrjan.

Men veruleikin er tann, at tað er ikki bara John Petersen sum hevur verið óheppin við at vera ov skjótur við sínum viðmerkingum. Lögmaður sjálvur var ikki stórt betri við sínari viðmerking, um flytan av flogvøllinum og hesari kom lögmaður við beint aftaná flogvøllunum í Vágum.

Harra lögmaður, tað var langt úti og ikki einum politiskum leiðara til heiðurs, heldur tað óvøgt.

Her skuldi ein umbering verið tað rætta.

Tað verður mangan tikið til »Bert lúsin útlendsk er, tá skriðin einki ger».

Í hesum føri kann sigast nakað soleiðis.

»Bert stýrið borgarligt er, tá ábyrgdarkenslan einki ger».

Sverri Midjord

Lesarabrøv

Vágs bygd var perlan í Suðuroy

Upp gjøgnum sjeiti- og áttatiárin, ja tá var arbeiði til allar hendur her í bygdini. Takka verið teimum monnum og kvinnum, ið lögdu lunnar undir flakavinnuna í bygdini. Nú er tað grátuligt at siggja hesa valabygd ligga í vanrøgt. Óg fyrri alt tað alla sunnara helvt. Hvat bagir? Hvat hugsar Føroya Fiskavirking tá hon leggur sína keldu, køvandi hond á

flakavirkið í Vági og snarar lykilin um á einum virki ið líkur øll ES krøv og er tað besta og mest framkomna flakavirkið í Norðurevropa yvirhøvur? Niðurlagt av Føroya Fiskavirking, ið valdi ein blíkiskúrd í staðin. Hvussu er so stóðin í landinum. Er tað bara partar ella ávis stóð í Føroyum, ið skulu yvirleva, meðan alt hitt bara skal doyggja út?

Fólkið, ið her býr, verður ikki hugsað um. Tað kann ikki vera rættur politikkur, hóast vit í sunnara helvt hava fyra umboð á tingi. Nú hendir so nakað í Vági, og tað er gleðiligt. Tað vil eg takka tykkum ið standa fyrri. Sum maðurin so beint segði, Føroya Fiskavirking, hvat er tað?

Tað hevur einki við Føroyar at gera.

Tá Polarfróst bleiv stongt av Føroya Fiskavirking, tá skuldi Hendrik Old verið í parti við Ingeborg og slitið samgonguna tá í staðin fyrri nú, fyrri ein forstjóra í Tinganesi. Møguleikarnir at vera afturvaldur høvdu verið betri.

Bygdarmaður

sosialurin – 5 ferðir um vikuna